

Tigre blanc - Aravind Adiga

La visió que té Occident de l'Índia encara és deutora de Rudyard Kipling, un escriptor excel·lent però tremendament britànic i, doncs, no sempre fiable. A *Tigre blanc*, Aravind Adiga (Madràs, 1974) proposa una alternativa a Mowgli i a Kim en la figura de Munna, un noi que paga un preu molt alt per eludir la misèria.

Al contrari que moltes novel·les ètniques, el punt de vista de *Tigre blanc* és masculí. Hi apareixen dones, per descomptat, però sempre en segon pla, pèrfides o incomprensibles, lluny d'aquella complicitat de gineceu amb la qual tantes escriptores mediocres polvoritzen rècords de venda. En aquesta novel·la, les dones s'encarreguen obertament de buscar feina als homes, de recollir i redistribuir els diners que guanyen, així com de trobar-los una dona adequada, és a dir, que s'encarregui de perpetuar el matriarcat.

Tigre blanc presenta un país dividit en dos grans espais: la prosperitat de la Llum i la misèria de les Tenebres, que entren en contacte a través dels criats, l'ofici privilegiat que acaba exercint el protagonista. Per Munna, aquest ofici és molt més envejable que el de conductor de rickshaw —el que fa el pare— o el de venedor de te a la via pública —com el germà. Ara bé, el de criat és un ofici de clar-obscur. “¿Odiem els nostres amos i ho amaguem sota una façana d'amor o bé els estimem i ho ocultem sota una façana d'odi? Són misteris per a nosaltres mateixos per culpa de la gàbia en què estem tancats.” No tots els amos són iguals. Alguns es mostren benèvolos i compassius. Són els pitjors perquè a l'hora de la veritat es captenen com els altres.

L'ofici de criat requereix submissió. A l'Índia, aquesta submissió vocacional és reforçada per una llei no escrita que estipula que si un criat s'endú els diners de l'amo, tots i cadascun dels membres de la família del criat reben represàlies que poden culminar amb la mort. De retruc, en surt perjudicat tot el poble, que adquireix mala fama i deixa d'exportar criats. D'aquesta llei se'n desprèn que l'única manera que té el criat de canviar de classe social és condemnar la seva família. Matar un amo converteix el criat en assassí múltiple. Arribem així al *Tigre blanc* del títol: una excepció solitària i sinistra que només apareix una vegada en cada generació.

El llibre mostra la família i sobretot la feina de Munnà. Sense arribar als extrems de la novel·la de tesi, el teló de fons és la corrupció que arriba a tots els esglaons del poder. Els mestres desvien els fons educatius a les seves butxaques, els metges corruptes no acudeixen als hospitals, els polítics viuen de les extorsions. En els edificis

poblats d'estàtues i retrats del Mahatma Gandhi, el Gran Socialista pacta amb els terratinents. La gangrena dels suborns malbarata les subvencions i els recursos. Tal com ho veu Munnà, l'honestedat, l'honradesa i l'ètica empresarial no són útils per prosperar. L'home emprenedor no té altra sortida que convertir-se en delator, comerciar amb els diners dels necessitats, matar-los si convé.

“El que queda del relat és, fonamentalment, la trista història de com em vaig anar corrompent, de com vaig deixar de ser un innocent i amable noi de poble per convertir-me en un paio de ciutat, consagrat al llibertinatge, a la perversió i a la maldat.”. Com succeeix en la novel·la picaresca, el jove protagonista passa brusquement –a patacades- de la ingenuïtat a l'experiència. L'aprenentatge vital de Munna el duu, després d'una època de campí qui pugui, al recer final del cinisme. Exemples: “En aquest país hi ha tres grans malalties: el tifus, el còlera i la febre electoral”, “Els votants discutien sobre les eleccions com eunucs discutint sobre el *Kamasutra*”, Només hi ha dues castes: “la dels Homes amb Panxes Grosses i la dels Homes sense Panxa”, “Sempre he estat a favor de l'educació..., sobretot de la meva” . El protagonista es considera a si mateix “un pioner social”, “un pilar ferm de la societat”. El cinisme marca l'estil del llibre, el fa llegidor més enllà de la denúncia del fariseisme i de l'abús de poder.

Munna no escriu sermons religiosos ni proposa sortides polítiques. L'alternança entre innocència edènica i cinisme vitalista és el que fa que suportem l'Índia que ens mostra: la mare cremada damunt el llot infame del Ganges, els obrers que construeixen apartaments de luxe i viuen en tendes de campanya, les dents podrides dels mastegadors d'espècies, les prostitutes ucraïneses tenyides de ros, els treballadors d'empreses subcontractades pels Estats Units que dormen de dia i treballen de nit, els policies que amenacen les víctimes, els criats tancats a la presó perquè els seus amos han atropellat algú.